

Ingvild Johansen

Ny metode for bøker i KPI

Notater

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Formål	2
2. Bokmarkedet.....	3
2.1 Generelt om bokmarkedet	3
2.2 Bokavtalen.....	4
3. Retningslinjer fra Eurostat	5
3.1 Anbefaling til metode.....	5
3.2 Utvalgsstørrelse og kvalitetsjustering	6
4. Metode	7
4.1 Utvalg	7
4.2 Beregning	8
4.3 Resultater første månedene	8
5. Feilkilder og usikkerhet	9
6. Oppsummering.....	10
Referanseliste.....	11

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Bøker er en delindeks som inngår i konsumprisindeksen (KPI) og i harmonisert konsumprisindeks (HKPI). Indeksen for bøker har som formål å måle utviklingen i den faktiske utsalgsprisen til private husholdninger. Indeksen utgjør i underkant av 6 promille av husholdningenes totale forbruksutgift per august 2007¹.

Ny metode for beregning av indeksen for bøker ble implementert i KPI og HKPI i august 2007. Frem til august 2007 har indeksen for bøker vært basert på en utvalgsundersøkelse. Vareutvalget besto av fem varer som representerte både fag- og skjønnlitteratur. Prisene ble hentet inn via skjema fra om lag 70 bedrifter. Dette er den tradisjonelle måten å samle inn priser til KPI på. Metoden baserer seg på at vareutvalget ligger fast gjennom 12 måneder og oppdateres i august hvert år. Men for bøker, og spesielt innen skjønnlitteratur der bøkene har kort kommersiell levetid, er det vanskelig å fange opp bredden og de hyppige utskiftningene i varespekteret med denne metoden.

Innen skjønnlitteratur ble prisutviklingen på bestemte bokserier målt i stedet for utvalgte titler. Ved å følge et utvalg av boktitler over tid risikerer man at indeksen ikke er representativ for utviklingen i markedet. Dette er derfor ikke en anbefalt metode for prismåling av skjønnlitteratur. For faglitteratur derimot kan dette være en god metode ettersom markedet er mer stabilt og ikke bærer preg av like hyppige utskiftninger.

Utfordringen er dermed å finne en metode for å måle prisutviklingen innen skjønnlitteratur som sikrer at utvalget er representativt samtidig som man fra måned til måned måler priser på bøker av tilnærmet samme kvalitet. Ettersom det ikke er anbefalt å følge de samme titlene over tid, må man benytte andre kriterier for å definere kvaliteten på bøker for å sikre at man måler prisen på et produkt som er av tilnærmet samme kvalitet i begge perioder.

Denne rapporten beskriver arbeidet som er gjort med å forbedre indeksen for bøker i KPI og i HKPI. Arbeidet har blant annet bestått i å vurdere ulike datakilder for pris- og mengdeinformasjon, samt å vurdere alternative beregningsmetoder som tar høyde for at markedet er preget av kort kommersiell levetid og hyppige utskiftninger. I den nye indeksen for bøker har vi tatt hensyn til de retningslinjer og anbefalinger som foreligger fra Eurostat. I kapittel 2 gis en kort beskrivelse av bokmarkedet og bokavtalen, mens i kapittel 3 presenteres internasjonale anbefalinger og retningslinjer fra Eurostat. I kapittel 4 og 5 redegjøres det for henholdsvis metode og feilkilder. Til slutt følger en kort oppsummering i kapittel 6.

1.2 Formål

Formålet med KPI er å måle utviklingen i levekostnadene til private husholdninger. En levekostnadsindeks skal gi svar på spørsmålet om hvor mye utgiftssummen må endres når prisene endrer seg fra ett tidspunkt til et annet gitt at et individ skal opprettholde samme levestandard (nyttensnivå). Fordi en rekke av de faktorer som antas å ha betydning for nyttensnivået vanskelig lar seg måle statistisk, får KPI i praksis en mer begrenset målsetting. Ved beregning av KPI er problemstillingen derfor å beregne kostnadene for et bestemt forbruk av varer og tjenester på ett tidspunkt i forhold til kostnadene for samme forbruk på et annet tidspunkt.

¹ I forbindelse med publisering av HKPI er vi også underlagt retningslinjer fra Eurostat. Det utarbeides lovreguleringer, standarder og anbefalinger til metoder på ulike områder. Målet er å harmonisere metodene i EU, EØS og Euro-området for å oppnå sammenlignbarhet i indeksseriene mellom landene.

Prisene som skal ligge til grunn for å måle prisutviklingen på bøker, er som ellers i KPI faktiske utsalgspriser. Prisene skal dermed inkludere alle typer skatter, avgifter og subsidier. KPI skal måle prisutviklingen rensset for kvalitetsendringer. Når man sammenligner prisnivået mellom to perioder er det derfor viktig at varen er kvalitetsmessig den samme, eller at eventuell kvalitetsforskjell er korrigert for i prisene. Mange av de faktorene som forklarer prisnivået er koplet til kvaliteten på varen. Det er derfor viktig å finne en løsning som tar hensyn til dette.

2. Bokmarkedet

2.1 Generelt om bokmarkedet

Bokmarkedet i Norge er preget av noen få store aktører. Bokhandlerne er den viktigste salgskanalen av bøker i Norge med en markedsandel på 55 prosent av den totale omsetningen i 2006². Andelen omsatt gjennom bokklubb utgjorde 21 prosent i samme periode. Denne andelen var imidlertid noe høyere innenfor sakprosa, skjønnlitteratur og billigbøker. Salget av bøker gjennom bokhandlerne økte med 14,2 prosent i 2006, mens salget fra bokklubb falt med 12 prosent. Andre salgskanaler er blant annet Biblioteksentralen og Kulturrådet.

Den samlede omsetningen av bøker i Norge var i 2006 på i overkant av 5,8 milliarder kroner. Den største økningen var innen skolebøker, noe som skyldtes utskiftingen av læremidler i forbindelse med Kunnskapsløftet. Fagbøker viste også en oppgang i 2006, mens allmenmarkedet viste tegn til stagnasjon.

Bokmarkedet er preget av reguleringer, støtteordninger og avtaler. Bokprisen blir fastsatt av det enkelte forlag, og bøkene i bokgruppene 2-7, se tabell 1, selges til fast bokpris i utgivelsesåret og frem til 30. april året etter. Samtlige salgskanaler for bøker kan gi inntil 12,5 prosent rabatt på fastprisbundne bøker i bokgruppene 2, 3 og 4, se tabell 1.

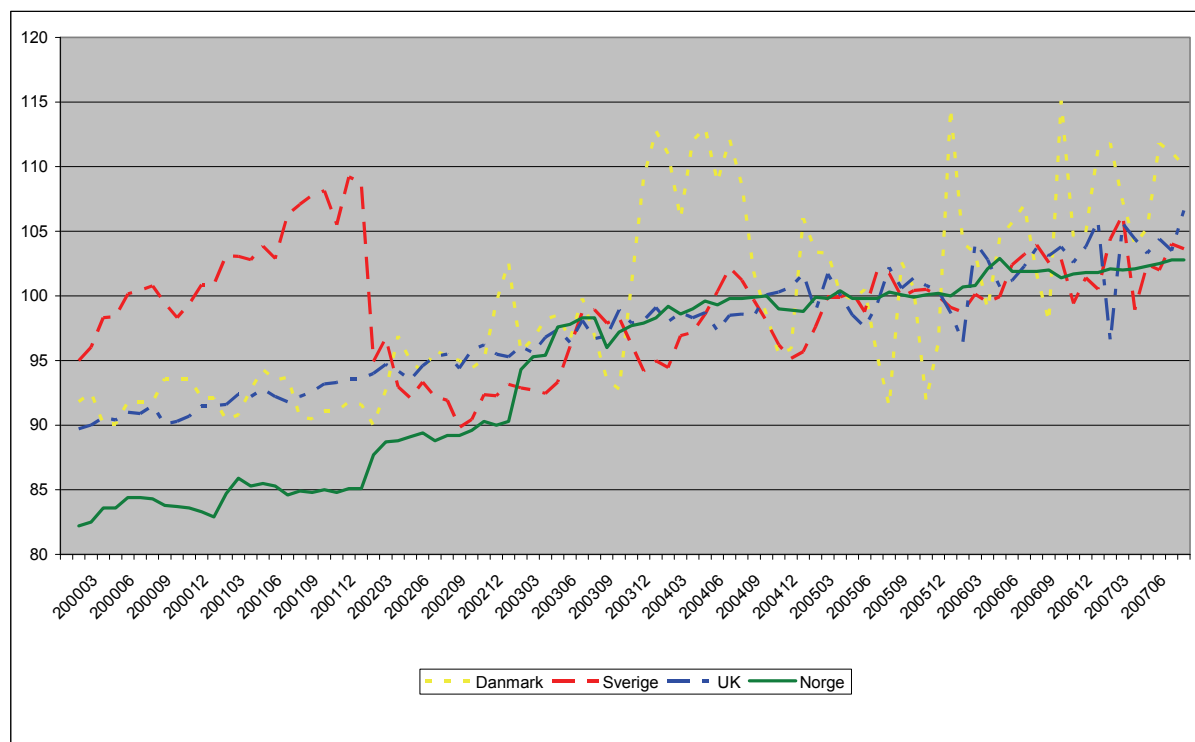
Tabell 1. Bokgrupper

1	Skolebøker
2	Fagbøker og lærebøker
3	Sakprosa
4	Skjønnlitteratur
5	Billigbøker
6	Verk
7	Kommisjonsbøker, lover og forskningsrapporter og tilsvarende
8	Lydbøker og elektroniske innholdsprodukter

Figur 1 viser prisutviklingen på bøker i enkelte land i Europa slik det fremkommer av de enkelte landenes måte å måle på. Med den målemetoden vi har benyttet i Norge frem til juli 2007, har indeksen for bøker vært relativt stabil sammenlignet med mange andre land. Figuren viser til dels store variasjoner fra måned til måned for enkelte land, derimot har trenden for de ulike landene vært relativt lik siden 2002.

² Forleggerforeningen (2006), Bransjestatistikk

Figur 1. Prisindeks for bøker i utvalgte land, januar 2000 – juli 2007. 2005=100

2.2 Bokavtalen

Bokavtalen som ble inngått mellom Den norske bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening trådte i kraft 1. mai 2005. Nedenfor følger et utdrag fra avtalen:

”§ 2.1 Den faste bokprisen

Den faste bokpris er et bærende prinsipp i denne avtalen. Det enkelte forlag fastsetter utsalgsprisen på sine bøker. Bøker i bokgruppene 2-7 selges til fast bokpris i utgivelsesåret og frem til 30. april året etter. For særlig ressurskrevende utgivelser kan fastprisperioden forlenges ved at forlaget gir bokhandelen full returrett for bøkene samt relevant informasjon om de utgivelser som skal omfattes av forlengt fastprisperiode, jf dagens praksis. Det er ikke tillatt for noen salgskanaler å gi bort bøker bundet av fastprisen gratis.

§ 2.2 Rabatt på den faste bokpris

Norsk bokhandel og enhver annen salgskanal for bøker kan gi inntil 12.5 % rabatt på fastprisbundne bøker i bokgruppene 2, 3 og 4.

Det kan kun gis følgende unntak:

- I. Offentlige bibliotek kan gis inntil 20 % rabatt innenfor bokgruppene 2-7.*
- II. Kvantumsrabatt til sluttbruker ved kjøp av samme tittel innenfor bokgruppene 2.2 - 7:
50 - 199 eks - inntil 20 % rabatt
> 200 eks - fri rabatt”*

Den nye avtalen innebærer blant annet at perioden for fastpris har blitt vesentlig kortere. I den gamle avtalen kunne fastprisen gjelde inntil to år hvis man ga ut en bok på nyåret, mens den nå gjelder til og med 30. april året etter utgivelsen. Rabattordningen er også endret. Tidligere var det kun bokklubbene som kunne gi inntil 25 prosent avslag, mens i den nye avtalen kan alle distribusjonskanaler gi opptil 12,5 prosent rabatt. På denne måten får vanlige bokhandlere, nettbokhandlere og bokklubber like konkurransevilkår.

Konkurransetilsynet har undersøkt effekten av friere prissetting på bøker, se Konkurransetilsynet (2006). Her har de kommet frem til at det har blitt solgt mer skjønnlitteratur og at prisene på skjønnlitteratur har falt etter at den nye avtalen trådte i kraft. I tillegg har antall solgte titler økt. Det ser dermed ikke ut til at utvalget av bøker har blitt redusert slik enkelte fryktet.

3. Retningslinjer fra Eurostat

3.1 Anbefaling til metode

I Eurostat ble det i 2001 satt ned en arbeidsgruppe som har foretatt en grundig kartlegging av ulike metoder for prismåling av bøker. Dette arbeidet resulterte i en standard for bøker "HICP standards for books, CDs and computer games", HCPI 04/510, som ble vedtatt i juni 2005. I henhold til standarden bør man skille mellom "long-selling markets approach" og "rapid-changing markets approach". "Longs-selling markets approach", innebærer å følge et konstant utvalg over tid der man vektlegger kontinuitet (matching strategy). Denne metoden egner seg best for bøker med relativt lang kommersiell levetid og liten introduksjon av nye produkter, eksempelvis ordbøker, reisehåndbøker, klassikere etc. "Rapid-changing markets approach" er definert ut i fra hyppig utskifting av bøker der man vektlegger representativiteten i utvalget gjennom å måle prisen på de bøkene med høyest omsetning (replacement strategy). Ved bruk av denne metoden unngår man skjevhet på lang sikt, men på kort sikt kan metoden medføre stor prisvariasjon. Denne metoden er best egnet for bøker med kort kommersiell levetid og høy introduksjon av nye produkter, som for eksempel skjønnlitteratur, biografier og barnebøker.

"Replacement strategy" anses av arbeidsgruppen som den best egnede metoden for prismåling av bøker ettersom den er objektiv og enkel å gjennomføre i form av for eksempel en bestselgerliste, samt at den til enhver tid representerer konsumentenes preferanser.

I standarden er ulike metoder for kvalitetsjustering av bøker klassifisert etter A- B og C-metoder. En A-metode anses som den beste metoden, og foretrekkes fremfor en B-metode, mens C-metoder ikke skal benyttes.

Tabell 2. Metoder for kvalitetsjustering

"Long-selling markets"		"Rapidly-changing markets"	
A-metode	Direkte sammenligning	A-metode	Hedonisk
B-metode	Begrenset bruk av overlap og bridged overlap	B-metode	Single variable adjustment og direkte sammenligning
C-metode	Overlap og bridged overlap som default	C-metode	Overlap og bridged overlap som default

Analysen av ulike metoder for kvalitetsjustering viser at hedonisk regresjon gir det beste resultatet for "rapid-changing markets". "Single variable adjustment" er klassifisert som en B-metode. Her benytter man kun en variabel til å kvalitetsjustere med, som for eksempel antall sider. Antall sider har betydning for prisen, men i henhold til arbeidsgruppen nedsatt av Eurostat er betydningen mindre enn proporsjonal. Derfor er det viktig å kvalitetsjustere for eksempel med logaritmen til antall sider. Det ujusterte sideantallet kan føre til systematisk skjevhet ved at man overvurderer effekten av kvalitetsendringen. Analysene til arbeidsgruppen viser også at variasjonen i indeksen ved bruk av bestselgerlister uten kvalitetsjustering er betydelig. Men bruk av direkte sammenligning uten kvalitetsjustering er likevel klassifisert som en B-metode.

Arbeidsgruppen har funnet at de viktigste variablene ved kvalitetsjustering er type innbinding (hardback/paperback) og størrelse (pocket/non-pocket). Man kan også benytte disse variablene til å

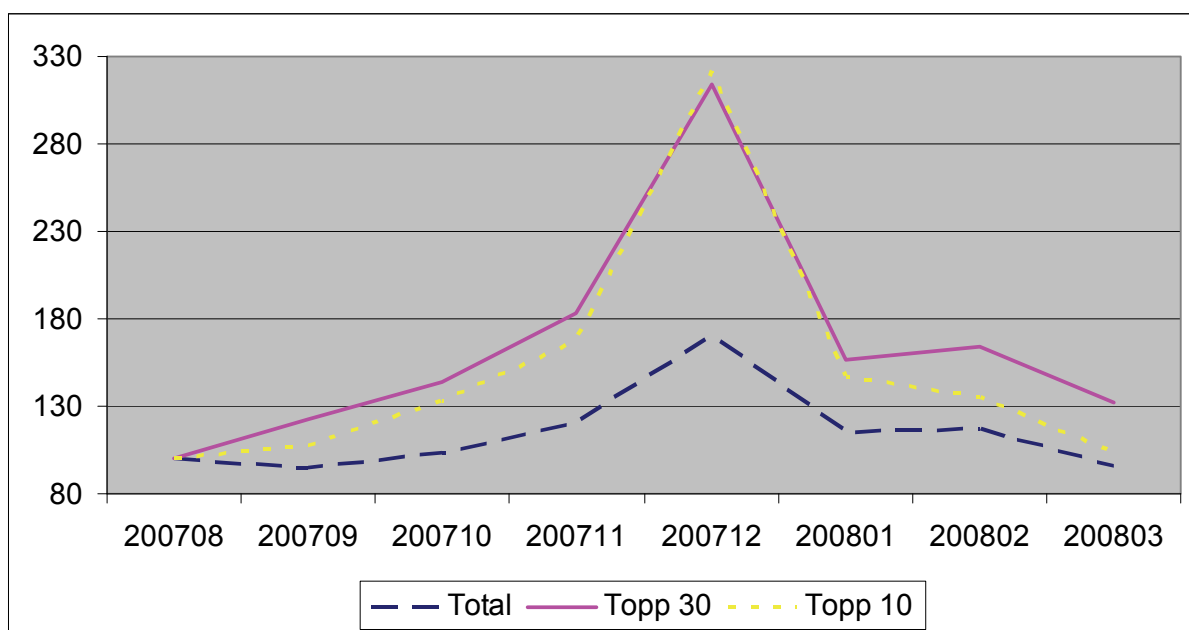
stratifisere etter. Derimot skal det ikke stratifiseres etter sideantall og forlag eller forfatter. Årsaken er at det er svært stor variasjon i disse variablene og de derfor heller bør benyttes til å kvalitetsjustere med.

3.2 Utvalgsstørrelse og kvalitetsjustering

Arbeidsgruppen anbefaler bruk av bestselgerlister for prismåling av bøker. Bruk av bestselgerlister, sammenlignet med å følge et konstant utvalg, sikrer representativitet i utvalget samt at det er en objektiv og enkel metode å gjennomføre. Vi har sett litt på effekten av å benytte bestselgerlister versus en tilnærmet fulltelling innen en bokkategori.

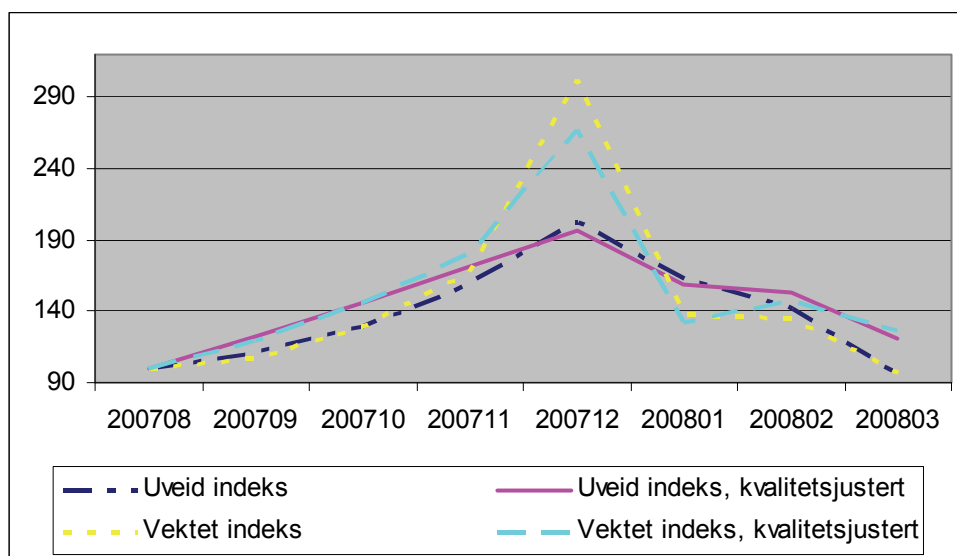
Figur 2 viser utviklingen i indeksen for én av kategoriene fra august 2007 til mars 2008. Her ser vi svært kraftige endringer, men dette er kun en av fire kategorier som representerer skjønn- og generell litteratur. I tillegg vektes kategoriene sammen med fagbøker/skolebøker i den publiserte indeksen for bøker. Poenget med figuren er å vise hvordan resultatet påvirkes av utvalgsstørrelsen innen en bokkategori. Ved å kutte utvalget ned til bestselgerlister med de 10 eller 30 mest solgte bøkene ville prisoppgangen i desember blitt svært forsterket. Et uveid gjennomsnitt av bestselgerlistene ville imidlertid gitt noe mindre effekt. Serien ”Total” viser den mest stabile utviklingen og er en tilnærmet fulltelling.

Figur 2. Indeksutviklingen for en bokkategori, august 2007–mars 2008. August 2007=100

Figur 3 viser effekten på utviklingen i indeksen ved å kvalitetsjustere. Her har vi kun tatt utgangspunkt i de 30 mest solgte bøkene innenfor en av kategoriene og kvalitetsjustert med antall sider. I følge arbeidsgruppen har antall sider en mindre enn proporsjonal betydning på prisen. Vi har derfor kvalitetsjustert indeksen med logaritmen til antall sider. Her ser vi at økningen i den vektete indeksen blir noe mindre når vi kvalitetsjuster med antall sider. Effekten av kvalitetsjusteringen er noe avhengig av hvorvidt vi beregner gjennomsnittspriser vha mengdeandeler eller ikke. Betydningen av å kvalitetsjustere er nemlig mindre på den uveide indeksen.

Figur 3. Indeksutviklingen for en bokkategori, august 2007–mars 2008. Kvalitetsjustert. August 2007=100

4. Metode

4.1 Utvalg

Indeksen for bøker er basert på data fra Bokhandlerforeningen. Databasen til Bokhandlerforeningen består av skjønn- og generell litteratur, og dekker om lag 70 prosent av volumet i bokhandlerne. Nettbokhandlere er imidlertid dårlig representert, kun gjennom de enkelte kjedenes nettbutikker, og bokklubber er ikke inkludert. Ettersom basen kun inneholder skjønn- og generell litteratur fortsetter vi å hente inn priser på varene som representerer fagbøker/skolebøker via skjema.

Vi har grunn til å tro at vi hatt størst måleproblemer i indeksene som representerer skjønn – og generell litteratur, grunnet kort kommersiell levetid og høyt innslag av nye produkter. Vi vil i første omgang kun fokusere på denne delen av markedet. I henhold til Eurostat sin standard for bøker er ”rapid-changing markets approach” den best egnede metoden ettersom den tar høyde for rask utskiftning av produkter og bevarer representativiteten i utvalget.

I stedet for at utvalget består av bestselgerlister, har vi valgt å dele bokgruppene, som definert av Bokhandlerforeningen, inn i ”homogene” kategorier. Kategoriene er deretter stratifisert etter type innbinding. Innenfor disse strataene sammenlignes bøkene i to perioder direkte til tross for at titlene i utvalget kan variere fra måned til måned. Foreløpig foretar vi ingen form for kvalitetsjustering, men sammenligner bøkene direkte, hvilket er klassifisert som en B-metode i henhold til Eurostat. Ved å ta utgangspunkt i hele kategorier av bøker i stedet for å kutte utvalget i form av bestselgerlister oppnår vi et relativt stort utvalg, noe som kan bidra til å minske volatiliteten i indeksserien. Utvalget skal kun bestå av bøker som representerer ”rapid changing markets”. Den type bøker som representerer ”long-selling markets”, som bl.a. ordbøker, reisehåndbøker og klassikere, er skilt ut.

Bokgruppene er delt inn i følgende fire kategorier:

- 1) Skjønnlitteratur for voksne. Innbundet. Norsk og oversatt.
- 2) Skjønnlitteratur for barn. Innbundet. Norsk og oversatt.
- 3) Sakprosa for voksne. Innbundet. Norsk og oversatt.
- 4) Billigbøker for voksne. Skjønnlitteratur, heftet. Norsk og oversatt.

Type innbinding anses som en viktig prisbestemmende faktor og bør dermed enten holdes konstant mellom to måleperioder eller korrigeres for i prisene. Vi har valgt å definere kategoriene av bøker på en slik måte at de er av tilnærmet samme kvalitet mellom to perioder. Kategoriene er definert med den typen innbinding som er mest vanlig for gruppen. I arbeidet med å definere homogene kategorier har vi også skilt ut bokgrupper som vi anser som ikke-sammenlignbare med resten av bøkene innen kategorien, som for eksempel noveller, lyrikk, sang etc.

Man kan også diskutere hvorvidt utgivelsesåret til en bok er et viktig kvalitetsaspekt. Generelt har bøkene innen de fire kategoriene kort kommersiell levetid. Det innebærer at de kan ha svært høy omsetning en kort periode for deretter å omsette lite eller ingenting. Bestselgerlistene består i stor grad av bøker som er utgitt relativt nylig. Men det hender også at eldre bøker kan få et oppsving i omsetningen av ulike årsaker og dermed komme inn på bestselgerlisten. Kan eldre bøker anses som sammenlignbare med nyere bøker? Man kunne tenke seg at man kun inkluderte for eksempel årets og fjorårets bøker i indeksen. Selv om man da beholder hovedtyngden av omsetningen, ville vi mistet om lag halvparten av volumet og tre fjerdedeler av antall titler ved å kutte utvalget på den måten. En slik stratifisering kan også ha stor betydning for prisutviklingen ettersom den delen av markedet man mister ikke er omfattet av bokavtalen. Hvor skal man eventuelt sette et slikt skille mellom nye og eldre bøker? Eurostat fokuserer på bestselgerlister og dermed på bøker som til enhver tid har størst omsetning, og de skiller ikke på utgivelsesår. På bakgrunn av dette samt at vi ville ha mistet en relativt stor del av markedet har valgt å ikke skille mellom eldre og nyere bøker.

4.2 Beregning

I beregningen av indeksen for bøker lages først en snittpris per kjede for de fire kategoriene. Snittprisene fremkommer ved å ta summen av omsetningen for alle titlene innen en kategori for de tre første ukene i måneden, i forhold til summen av antall solgte titler innen samme kategori for samme periode. Dermed vektet titlene innenfor hver kjede, slik at bøker med høy omsetning får større betydning i indeksen enn bøker med lav omsetning.

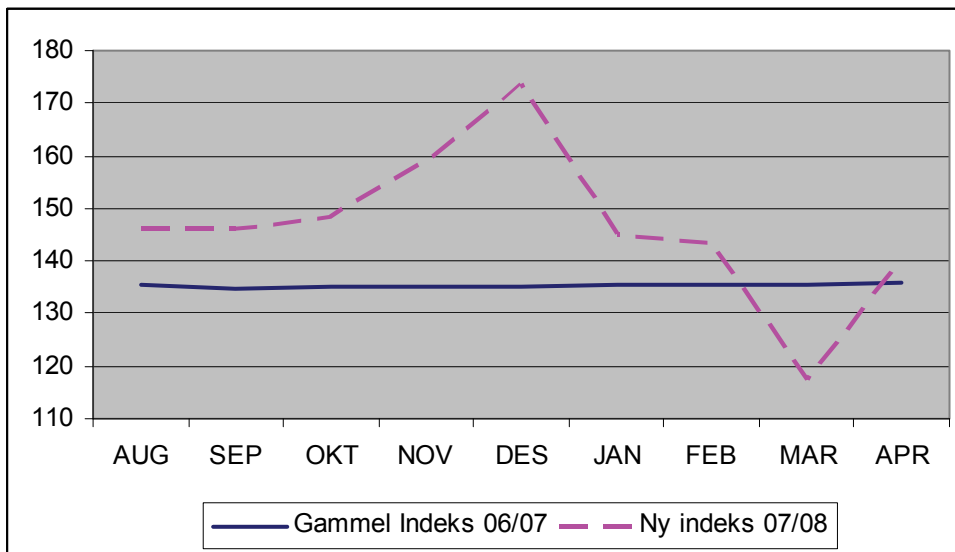
Det kan være store prissvingninger innenfor en måned. Vi har derfor valgt å beregne gjennomsnittet over en så lang periode som mulig, dvs. tre uker, for å redusere tilfeldige svingninger i indeksen. Deretter slås snittprisen per kjede for hver kategori sammen til en snittpris per kategori. Mellom kjedene foretar vi ingen form for vektning, det vil si at hver kjede teller likt.

Gjennomsnittsprisen i løpende måned sammenlignes med gjennomsnittsprisen for juli (basisperioden). Korttidsindeksen per kategori blir kjedet på en langtidsindeks med 1998=100. De fire kategoriene har en tilhørende vekt i likhet med andre varer og tjenester i KPI, som ligger faste fra august til juli året etter. I tillegg til de fire kategoriene innen skjønn - og generell litteratur, består indeksen også av bøker som representerer fagbøker.

4.3 Resultater første månedene

Den nye indeksen for bøker er preget av store sesongmessige svingninger gjennom året, i motsetning til den gamle indeksen som var svært stabil. Figur 4 viser den gamle indeksen for bøker fra august 2006 til april 2007 i forhold til den nye indeksen for bøker fra august 2007 til april 2008.

Figur 4. Indeksutviklingen etter gammel og ny metode i perioden august-april. 1998=100

Den nye indeksen for bøker viste en prisoppgang gjennom høsten 2007, noe som blant annet kan forklares med nye boklanseringer. Nye bøker har ofte en noe høyere pris enn bøker som har vært på markedet en periode, og kan bidra til å trekke opp gjennomsnittsprisen. I desember ser man også typisk en prisoppgang, som muligens kan forklares med at konsumentene kjøper en litt annen type bøker, dvs. ikke-rabatterte bøker. Det innebærer at vi i tillegg til prisendringer også fanger opp endringer i konsummønstret. I desember 2007 så vi mest sannsynlig en slik effekt, der indeksen for bøker steg med i overkant av 9 prosent fra november til desember 2007. Etter prisoppgang siden august 2007 falt bokindeksen med om lag 16 prosent fra desember 2007 til januar 2008. I forbindelse med mammutsalget i mars falt prisene på bøker med i overkant av 18 prosent, for deretter å sprette opp igjen i april.

Ved å kutte utvalget ned til bestselgerlister med de 10 eller 30 mest solgte bøkene ville prisoppgangen fra november til desember 2007 blitt svært forsterket, se figur 2.

5. Feilkilder og usikkerhet

I statistiske undersøkelser knytter det seg en rekke mulige feilkilder. Den største feilkilden i indeksen for bøker er ikke-utvalgsfeil. Ikke-utvalgsfeil er knyttet til utilfredsstillende behandling av kvalitetsendringer. Generelt sier man at det er viktig å måle prisutviklingen renset for kvalitetsendringer, enten ved at varen/tjenesten er kvalitetsmessig den samme mellom to måleperioder, eller ved at kvalitetsendringer korrigeres for i prisene. I indeksen for bøker har vi forsøkt å definere gruppene av bøker på en slik måte at de er av tilnærmet samme kvalitet mellom to perioder. Dermed sammenligner vi prisene på titlene som inngår i utvalget i en periode direkte med prisene på titlene som inngikk i utvalget i basisperioden (juli). Det innebærer at det ikke nødvendigvis vil være det samme utvalget av titler i to perioder, men at bøkene likevel anses som sammenlignbare utifra de objektive kriteriene innbinding og genre.

Det finnes også andre kvalitetsvariabler man kunne tenke seg at ble korrigert for i prisen. Eksempler på slike variabler er antall sider, forfatter og forlag. Dette kan blant annet la seg gjøre gjennom hedonisk regresjon. Slike regresjonsberegninger krever imidlertid mer detaljert informasjon enn det vi har tilgjengelig på nåværende tidspunkt. En kvalitetsjustering av indeksen ved hjelp av hedonisk regresjon vil i følge Eurostat føre til mindre svingninger i indeksen. Hvorvidt vår metode innebærer systematisk skjevhet er ikke tallfestet. Men ettersom direkte sammenligning av titlene innenfor

bestemte strata uten ytterligere kvalitetsjustering er klassifisert som en B-metode, antar vi at mangel på kvalitetsjustering ikke er opphav til noen sterk systematisk skjevhet.

6. Oppsummering

Fra og med august 2007 ble det implementert en ny metode for beregning av indeksen for bøker i KPI og HKPI. Metoden er i tråd med standarden for prismåling av bøker som foreligger fra Eurostat.

Bøker er generelt preget av kort kommersiell levetid og høyt innslag av nye produkter. Det er derfor viktig å benytte en metode som tar høyde for dette. Bestselgerlister er en mye brukt metode som sikrer at utvalget er representativt. I stedet for bestselgerlister har vi valgt å dele bokgruppene inn i homogene bokkategorier, stratifisert etter innbinding og genre. Innenfor disse strataene sammenlignes bøkene i to perioder direkte til tross for at titlene i utvalget kan variere fra måned til måned. Foreløpig foretar vi ingen form for kvalitetsjustering, men sammenligner bøkene direkte, hvilket er klassifisert som en B-metode i henhold til Eurostat. Ved å ta utgangspunkt i hele kategorier av bøker i stedet for å kutte utvalget i form av bestselgerlister oppnår vi et relativt stort utvalg, noe som kan bidra til å minske volatiliteten i indeksserien.

Det er viktig å måle prisutviklingen renset for kvalitetsendringer, enten ved at varen/tjenesten er kvalitetsmessig den samme mellom to måleperioder, eller ved at kvalitetsendringer korrigeres for i prisene. Vi kommer til å jobbe videre med stratifisering og kvalitetsjustering i tiden som kommer, og vurdere hvorvidt det er flere variabler det kan være hensiktsmessig å stratifisere etter eller eventuelt korrigeres for i prisen. Eksempler på slike variabler kan være antall sider, forfatter, forlag og utgivelsesår.

Referanseliste

Forleggerforeningen (2006): Bransjestatistikk.

Konkurransetilsynets skriftserie 1/2006: Effekter av friere bokpriser.

Norges offisielle statistikk (NOS) C680, Statistisk sentralbyrå: Konsumprisindeksen 1995-2000.